

2.2.9.3

2.2.9.3.4.

**Władysław
Wojciech**

* 6.06.1915 Oświęcim
+ 6.10.2006 San Francisco

ż. Krystyna z d. **Pisarska**
* 13.03.1926 Warszawa

Krystyna i Władysław Chciukowie

2.2.9.3.4.1.

Zofia

* 9.11.1951 Londyn

m. Zenon **Obydziński**
* 1.04.1952 Olesno

**Weronika
Obydzińska**
* 2.11.1984
Monterey, CA

Joanna Niemiec
* 16.05.1981 Pacifica, CA
m. Kerry Edwin **Kiaser**
* 21.09.1982 Stockton, CA

2.2.9.3.4.2.

Małgorzata

* 31.12.1952 Milwaukee

m. Richard **Niemiec**
* 4.02.1951 Lorain, OH.

**Paweł
Niemiec**
* 9.03.1983
Pacyfica, CA

2.2.9.3.4.3.

Barbara

* 14.04.1954 Milwaukee,
Wisc.

m. Roger **Trout**
* 13.10.1951 Meeker, CO.

**Łukasz
Trout**
* 3.07.1987
Emmett, ID

**Lora
Trout**
* 6.02.1991
Grand Junction, CO

Władysław Chciuk

Chciuk Władysław, Wojciech (2.2.9.3.4), ur. 6.06.1915 roku w Oświęcimiu, s. Michała i Marii z d. Śpiewak.

Absolwent Gimnazjum Humanistycznego im. Króla Władysława Jagiełły w Drohobyczu, gdzie należał do drużyny ZHP im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Absolwent Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie (12. promocja).

W czerwcu 1939 r., jako ppor. pilot przydzielony do III/2 (3. dywizjon myśliwski 2. pułku lotniczego) w Krakowie. Pod koniec sierpnia na zasadzce w Aleksandrowicach k. Bielska - B. Uczestniczy w wojnie z Niemcami w składzie 121 eskadry. 17 września 1939 r. po napaści wojsk sowieckich na Polskę otrzymał rozkaz ewakuacji do Rumunii. Przelatuje na swojej P-11^c wraz z dywizjonem do Czerniowiec, a następnie do Jass i Galati, gdzie został rozbrojony. Samolot zarekwirowano, a jego wraz z innymi lotnikami umieszczono w obozie, skąd udało im się zbiec w październiku, dzięki finansowej pomocy ambasady polskiej w Bukareszcie. Kolejną, przez Jugosławię i Grecję dotarł do Pireus, skąd

polskim transatlantykiem "Pułaski" przepłynął do Francji, do Marsylii.

W lotnictwie francuskim wchodzi w skład 4. klucza tzw. grupy „Montpellier”, którą tworzyło osiem - nastu polskich pilotów podzielonych na sześć trójsamolotowych kluczy, przydzielonych do francuskich dywizjonów myśliwskich. 29. marca 1940 r. przydzielony do Groupe de Chasse III/1 na lotnisko Toul Croix w pobliżu Metz`u. Podczas kampanii francuskiej dywizjon działa nad Belgią, Luksemburgiem i Holandią. Zestrzelony w walce nad Belgią, aresztowany jako podejrzany o szpiegostwo, uwolniony przez napotkanego szczęśliwym zbiegiem okoliczności znajomego francuskiego kapitana lekarza, wraca na swoje lotnisko we Francji tego samego dnia wędrując pieszo, konno, na armatnim przodku, promem, wojskową ciężarówką, mieszając się z uciekinierami i wojskiem uciekającym przed zagonami pancernymi i bombardowaniem lotniczym. Swojej jednostki nie zastał. Odcięty od Paryża przez niemiecką kolumnę zmotoryzowaną, uruchomioną przez francuskich mechaników uszkodzonym, przeznaczonym do zniszczenia samolotem, wraca do swej jednostki. Po kilku dniach, powtórnie zestrzelony w walce, wraca tego samego dnia porzuconym rowerem na swoje lotnisko.

Udział w kampanii francuskiej 4. klucza „montpellierczyków” uwieńczył 3 i 2/3 pewnymi zestrzeleniami i 1. uszkodzeniem, z czego 1. zestrzelenie było udziałem ppor. pil. Wł. Chciuka. Po upadku Francji przedostaje się wraz ze swoimi mechanikami przez północną Afrykę do Gibraltaru i statkiem do W. Brytanii. Przydzielony do tworzącego się 308. dywizjonu myśliwskiego „Krakowskiego”, już we wrześniu 1940 r. bierze udział w obronie Coventry, następnie, w walkach zaczepnych nad północną Francją. Zestrzelony w lipcu 1941 r., ranny i poparzony w następstwie wybuchu zbiornika paliwa, po wyleczeniu z ran we francuskim szpitalu w St. Omer, dostaje się do niewoli. Przebywa w kilku obozach jenieckich, m in.: w Lubece (oflag X C), Warburgu (oflag VI B), w Szubinie koło Bydgoszczy (oflag XIX A). W Żaganiu (Stalag Luft 3.) uczestniczy w budowaniu tunelu, którym uciekło kilkudziesięciu jeńców. Schwytanych pięćdziesięciu Niemcy rozstrzelali łamiąc konwencję genewską. Po zakończeniu działań wojennych wraca do Anglii. Służbę wojskową zakończył w stopniu kapitana. W tym czasie, jego brat Tadeusz (2.2.9.3.5.) aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa w Krakowie, wypuszczony z więzienia uciekł z Polski, drugi brat Andrzej (2.2.9.3.6.) wyjechał z Kraju zagrożony aresztowaniem. W tej sytuacji Władysław Chciuk w 1951 r. wyemigrował do Stanów Zjednoczonych z żoną Krystyną - uczestniczką Powstania Warszawskiego w szeregach Armii Krajowej, odznaczoną Krzyżem Walecznych - oraz córeczką Zosią.

W USA dzielił trudny los polskich emigrantów pracując jako tokarz i malarz w Milwaukee.

W r. 1965 przeprowadził się z rodziną do San Francisco.

Władysław Chciuk zmarł 6. października 2006 r. w San Francisco i tam został pochowany.

Odnaczenia: Krzyż Srebrny Virtuti Militari, Krzyż Walecznych dwukrotnie, Croix de Guerre z Palmą oraz odznaczenia polskie, francuskie i angielskie.

Źródła: - relacja własna spisana 12. grudnia 2002, uzupeł. list do A.M. Chciuka z dn. 4.02.03.

- Wacław Król - *Polskie Skrzydła nad Francją*. Wyd. Książka i Wiedza 1986.

- Bartłomiej Belcarz - *Polskie lotnictwo we Francji*. Wyd. STRATUS 2002.

Fotografia ze zbiorów Autora.

Krystyna Maria Pisarska – Chciukowa, ps. *Sonia*, harcmistrzyni, urodzona 13. marca 1926 r. w Warszawie.

Ojciec Stanisław Pisarski, legionista (zm. w 1932 r.), matka Janina z Kurpiewskich.

Ukończyła liceum handlowe podczas okupacji. W 1942 r. wstąpiła do Armii Krajowej w tajemnicy przed matką.

Brała udział w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka, w batalionie majora Władysława Nowakowskiego (ps. *Żubr*) na Żoliborzu. Była ranna 5. września, podczas ataku na Olejarnię. Do niewoli dostała się wraz z oddziałami Żoliborza 1. października 1944 r. Z obozu przejściowego w Pruszkowie wywieziona wraz z innymi uczestniczkami Powstania w wagonach bydłych do Rzeszy, trafiła wprawdzie do obozu w Gross Lübarz, skąd wraz z szesnastoma innymi, została przeniesiona do fabryki czołgów w Kirchmöser/ Hawel. Była tam zatrudniona przy obsłudze dźwigów. W styczniu 1945 r. po interwencji Międzynarodowego Czerwonego Krzyża zostały przeniesione do obozu dla kobiet w Oberlangen.

Tam doczekała wolności, kiedy 14. marca 1945 r. obóz został wyzwolony przez oddziały I-szej Dywizji Pancerniej gen. Maczka.

Wraz z innymi została włączona do 2. Baonu PWSK PSZ.¹⁾ Otrzymała przydział do centrali telefonicznej, następnie pełniła funkcję świetliczanki w 1-szym PAM²⁾ stacjonującym w Niemczech do roku 1947.

Przeniesiona do Anglii zrezygnowała ze służby wojskowej. Rozpoczęła studia w PUC – Polish University College. Śpiewała w Chórze Studenckim im. Chopina w Londynie.

Także w Londynie poznała swego przyszłego męża.

W 1951 roku, jako małżeństwo z 6-cio tygodniową córeczką Zosią wyemigrowali do USA korzystając ze specjalnej uchwały Kongresu Stanów Zjednoczonych dotyczącej byłych Polskich Sił Zbrojnych i zamieszkali w Milwaukee w stanie Wisconsin. W 1965 r. już z trójką dzieci przenieśli się – z całym dobytkiem w przyczepce auta – do Kalifornii, obozując i zwiedzając Parki Narodowe i Stanowe. Wynajęli dom w San Francisco, dzieci poszły do szkół, wakacje spędzały na koloniach, które Chciukowie prowadzili we dwójkę.

Krystyna Chciukowa „zarażona” ideą harcerską Andrzeja i Olgi Małkowskich, na sugestię druha Tadeusza Butlera³⁾ pomogła zorganizować polską szkołę oraz letnie kolonie dla dzieci. Z czasem powstał pomysł zorganizowania harcerstwa. Przeszła przez wszystkie stopnie instruktorskie. Była drużynową drużyny Harcerki „Watra”. Zorganizowała gromadę zuchów „Wiślane Kamyczki” i zespół folklorystyczny „Łowiczanie”. Objęła funkcję hufcowej Hufca „Mazowsze” i pełniła ją od 1962 do 2002 roku. Następnie została mianowana Zastępczynią Komendantki Chorągwi (Chicago) na Kalifornię i funkcję tę pełni nadal.

Brała udział ze swoimi harcerkami w zlotach i obozach w USA, Kanadzie, Belgii i Polsce.

Została odznaczona *Krzyżem Walecznych* za Powstanie Warszawskie, a po wojnie: *Krzyżem Armii Krajowej*, *Krzyżem Partyzanckim*, *Warszawskim Krzyżem Powstańcym*, *Medalem za Warszawę*, *Złotym Krzyżem Zasługi*, *Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej*.

Źródła: list Władysława Chciuka do Adama M. Chciuka z dn.24.08.`05. uzupełniony przez Krystynę Chciukową mail`em z dn. 13.09.`05.

1). PWSK PSZ – Pomocnicza Wojskowa Służba Kobiet Polskich Sił Zbrojnych.

2). PAM – Pułk Artylerii Motorowej.

3). Dh Tadeusz Butler, ur. i wychowany na Litwie, patriota, który jako harcerz z narażeniem życia konspiracyjnie przeniósł z okupowanej przez Rosjan Litwy polskie sztandary, odznaczony Krzyżem Walecznych, organizator harcerstwa na terenie San Francisco.

Harcerstwo Polskie poza granicami Kraju podlega Zarządowi Głównemu w Londynie i istnieje od 1945 r. wszędzie tam, gdzie po II Wojnie Św. znaleźli się instruktorzy. Każdy kraj to odrębna Chorągiew.

W USA. każdy Stan to Hufiec, dalszy podział na drużyny i zastępy odpowiada przedwojennej organizacji ZHP.

Władysław Chciuk – wspomnienie o Rodzinie:

Moja Rodzina

Pochodzimy z Małopolski Wschodniej. Sześcioro nas było – dwie siostry i czterech braci. Młodsza siostra Janina, zmarła w dzieciństwie, starsza, Stanisława, przeszła gehennę zsyłki do Kazachstanu z dwiema córeczkami. Młodsza, czteroletnia Basia, zmarła w „czerwonym raju”, koło Buchary, z głodu i braku lekarstw. Druga, starsza o 3 lata Krystyna, przeżyła, by wyrosnąć na wspaniałego lekarza psychiatrę. We wspomnieniach pt. *Dwa pociągi z Polski* opisała pobyt na „niehumanitarnej ziemi”, podróż przez Iran, Irak i Palestynę, statkiem przez Kanał Sueski do Płd. Afryki i Anglii.

Czterej bracia (wszyscy należeli do harcerstwa) brali czynny udział w II Wojnie Światowej, każdy w innej broni: Antoni w piechocie, Władysław w lotnictwie, Tadeusz w artylerii, Andrzej w kawalerii. Tadeusz dwukrotnie był emisariuszem z Anglii do okupowanej Polski. Wszyscy byli odznaczeni orderami wojennymi: 2 Srebrne Krzyże Orderu VM, 5 Krzyży Walecznych, 3 Croix-de-Guerre, jeden z nich z palmą, 3 Krzyże za Kampanię Wrześniową, 1 Krzyż Komandorski Orderu Polonia Restituta (nadany w III Rzeczypospolitej).

Władysław był w niewoli niemieckiej, Andrzej wieziony do niewoli uciekł wyskakując z pociągu i walczył potem w francuskiej Resistance, Tadeusz był więziony w Mirandzie w Hiszpanii, Antoni uniknął niewoli wydostając się z oblawy.

Wszyscy przeżyli wojnę. Rodzice, Maria i Michał Chciukowie, wyrzuceni przez Sowietów z własnej posiadłości, tułali się staruszkowie po znajomych, aż w końcu wuj Ludwik Śpiewak zabrał ich z Ukrainy do PRL-u. Ich córka i synowie zostali na Zachodzie, jak również szwagier, dr praw Leopold Sklenarz, który walczył w Grenadierach.

Dziadek, Jan Chciuk walczył w Powstaniu Styczniowym.

Czterech wujów, synów Wojciecha Śpiewaka i Katarzyny z d. Stys, brało udział w I Wojnie Światowej. Jeden z nich, Antoni służył w Legionach (mjr, VM.), Władysław zginął na froncie, Józef, kapelan, zmarł zaraziwszy się słuchając spowiedzi. Najmłodszy, Wacław, zginął bez śladu w Powstaniu Warszawskim. Ich brat stryjeczny Władysław Śpiewak (ppłk, VM) służył w armii austriackiej, a po roku 1918 w polskiej, po Wrześniu 39 r. był w obozie Oflag II c Woldenberg.

Ciotka Barbara Śpiewak – Kosiara i dwaj bracia cioteczni Józef i Władysław Zagajowie walczyli w Armii Krajowej, drugi z nich został odznaczony Krzyżem Walecznych.

W Powstaniu Warszawskim walczyły dwie późniejsze bratowe Krystyna Pisarska i Barbara Kulwieć, pierwsza z nich odznaczona Krzyżem Walecznych.

W późniejszych latach choroby nas zmogły. Groby nasze rozsiane są po czterech kontynentach. Z sześciorga zostałem sam, ostatni z drohobyckiej Rodziny.

Ten Ostatni.

Moja Rodzina, Władysław Chciuk - Ziemia Drohobycka, Nr 15. Wrocław, kwiecień 2005.

Artykuł został uzupełniony przez jego Autora. w liście z dn.24.08.05. skierowanym do A.M. Chciuka.